

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. BENDROJI DALIS

Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau - Biuras) - Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T-79 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo“ įsteigta biudžetinė įstaiga, juridinių asmenų registre įregistruota 2008 m. balandžio 30 d.

Įstaigos adresas: Strūnaičio g. 3, LT-18116 Švenčionys, kontaktinis telefonas (8 387) 20609, faksas (8 387) 20608, el. p. svencionys.sveikata@gmail.com, įstaigos kodas 301700695.

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. A-87 „Dėl negyvenamųjų patalpų priskyrimo patikėjimo teise valdyti ir naudoti“ Biurui priskirtos patikėjimo teise valdyti ir naudoti savivaldybei nuosavybės teise priklausančios 107 kv. m. patalpos.

Vadovaujantis 2012 m. gegužės 2 d. Centralizuotos buhalterinės apskaitos tvarkymo sutartimi, Biuro buhalterinę apskaitą pagal pateiktus dokumentus vykdo Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Biudžetinių įstaigų centralizuotos buhalterijos skyrius.

Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Švenčionių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Savivaldybės mero potvarkiais, Administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

Pagrindinė Biuro veikla – visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimas.

Biuro finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

2. FINANSAVIMAS 2019 METAIS

Pagrindiniai Biuro lėšų šaltiniai yra Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, skiriama savivaldybių biudžetams, Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, savivaldybės biudžeto lėšos bei pajamos, gaunamos vykdant licencijuotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklą, t. y. už teikiamas privalomojo sveikatos mokymo paslaugas (*1 lentelė*).

1 lentelė

Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija – 196 900 EUR	Visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos funkcijoms vykdyti 71 400 EUR	darbo užmokesčiui	53 973 EUR	
		socialiniam draudimui	804 EUR	
		prekių ir paslaugų naudojimui	16 623 EUR	
	Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijai vykdyti 95 400 EUR	darbo užmokesčiui	76 515 EUR	
		socialiniam draudimui	1 180 EUR	
		prekių ir paslaugų naudojimui	17 705 EUR	
	Savivaldybės prevencijos priemonių įgyvendinimas 30 100 EUR	prekių ir paslaugų naudojimui	30 100 EUR	
		Sveikatos priežiūros ikimokyklinio ugdymo įstaigose dalinis finansavimas	darbo užmokesčiui	1 488 EUR
			socialiniam draudimui	22 EUR
prekių ir paslaugų naudojimui	450 EUR			
Pajamos už paslaugas – 5 241 EUR	Privalomieji sveikatos mokymai	darbo užmokesčiui	4 499 EUR	
		socialiniam draudimui	65 EUR	
		prekių ir paslaugų naudojimui	677 EUR	
Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa- 5 090 EUR	Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	veikloms	5 090 EUR	
Regioninės plėtros	ES paramos lėšos 12 133 EUR			

projektas „Sveikos gyvensenos skatinimas Švenčionių rajone“ (08.4.2-ESFA-R-630-01-0005)	Valstybės biudžeto lėšos 3 172 EUR	veikloms	15 305 EUR
Iš viso:			224 496 EUR

3. ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, DARBO UŽMOKESTIS, KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Biuro organizacinė struktūra, etatų skaičius ir darbo užmokestis atsispindi 2 lentelėje.

2 lentelė

Pareigų pavadinimas	Etatų sk.	Pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas	Pareiginė alga (Eur)	Priemokos už papildomą darbą, premijos (Eur)	Iš viso priskaičiuotas DU per 2019 m. (Eur)	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7
Direktorius	1	7,5	1297,50	—	15999,82	Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. T-19 nustatytas koeficientas, sprendimu Nr. T - 16 nustatyta pareiginės algos kintamoji dalis 10 proc.
Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas	1	5,8	1003,40	2391,20	11621,09	
Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas	1	6,0	1038,00	1453,20	12175,43	
Vaikų ir jaunimo	1	5,8	1003,40	3735,15	18197,35	

sveikatos priežiūros specialistas						
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (bendrojo lavinimo mokyklose)	4,0	5,3 – 5,5	916,90 – 951,50	2837,40	45936,30	
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (ikimokyklini o ugdymo įstaigose)	1,5	5,4	934,20	1401,30	19378,29	
Sveikatos priežiūros specialistas maitinimo organizavimu i	1	4,6	795,80	1273,28	4404,57	
Viso iš SAM dotacijos lėšų					127712,85	
Sveikatos priežiūros specialistas maitinimo organizavimu i		4,6	795,80	–	1487,80	
Viso SB lėšų					1487,80	
Sveikatos priežiūros specialistas maitinimo organizavimu i		4,6	795,80	–	4499,44	
Viso iš pajamų už suteiktas paslaugas					4499,44	

Viso ES lėšos				1373,72	1373,72	
IŠ VISO:	10,5				135073,81	

Ataskaitinių metų bėgyje pasikeitė visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė.

Siekiant užtikrinti kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą savivaldybės gyventojams, Biuro darbuotojai dalyvavo kvalifikacijos kėlimo renginiuose.

2019 m. Biuro direktorė dalyvavo:

- 2-jų dienų savižudybių intervencijos įgūdžių mokymuose „ASIST“, Trakuose;
- Profesinio tobulinimo kursuose, skirtuose specialistams, vykdančioms privalomąjį sveikatos mokymą apie alkoholio, narkotikų ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų poveikį žmogaus sveikatai., Trakuose;
- seminare „Biudžetinių įstaigų darbuotojų kasmetinės veiklos vertinimas 2019 m. teisiniai ir buhalteriniai ypatumai“, Vilniuje;
- seminare, skirtame visuomenės sveikatos biurų specialistams radiacinės saugos klausimais, Vilniuje;
- konferencijoje-seminare „Visuomenės psichikos sveikatos gerinimui skirtų veiklų įgyvendinimo aptarimas“, Kaune;
- 2-jų dienų seminare „Viešasis kalbėjimas ir efektyvus komunikavimas“, Švenčionyse.

Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas dalyvavo:

- mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Alergenai; naujos žinios ir jų taikymas praktikoje“, Vilniuje;
- 3-jų dienų profesinio tobulinimo kursuose, skirtuose visuomenės sveikatos biuro specialistams, siekiantiems įgyti teisę vykdyti Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programą“, Trakuose;
- konferencijoje-forume „Priklausomybių problema savižudybių prevencijoje“;
- pasirengimo pastebėti savižudybės pavojų Safe TALK mokymuose, Švenčionyse.

Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas dalyvavo:

- 2-jų dienų savižudybių intervencijos įgūdžių mokymuose „ASIST“, Trakuose;
- mokymuose „Viešųjų pirkimų naujovių taikymas 2019 m.: praktinės rekomendacijos, mažos vertės pirkimas“, Ignalinoje;
- mokymuose „Mažos vertės viešųjų pirkimų vykdymo ypatumai ir naujovės 2019 m.“, Vilniuje.

Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas dalyvavo:

- kvalifikacijos kėlimo mokymuose „Sveikatai palankaus maitinimo pokyčiai vaikų ugdymo įstaigose vis dar iššūkis“, Utenoje;
- pasirengimo pastebėti savižudybės pavojų Safe TALK mokymuose, Švenčionyse;
- mokymuose „Lyčių lygybė ir paslaugų teikimas“, Švenčionyse;
- 2-jų dienų seminare „Viešasis kalbėjimas ir efektyvus komunikavimas“, Švenčionyse.

Sveikatos priežiūros specialistė maitinimo organizavimui dalyvavo:

- 2-jų dienų seminare „Viešasis kalbėjimas ir efektyvus komunikavimas“, Švenčionyse;
- kvalifikacijos kėlimo mokymuose „Sveikatai palankaus maitinimo pokyčiai vaikų ugdymo įstaigose vis dar iššūkis“, Utenoje.

–

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai dalyvavo:

- 2-jų dienų savižudybių intervencijos įgūdžių mokymuose „ASIST“, Trakuose; - dalyvavo 2 bendrojo ugdymo įstaigų specialistės;
- mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Alergenai; naujos žinios ir jų taikymas praktikoje“, Vilniuje - dalyvavo 3 bendrojo ugdymo įstaigų specialistės;
- viešojoje konsultacijoje „Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos įgyvendinimas mokyklose: kaip formuojamas turinys bendradarbiaujant programą įgyvendinantiems mokytojams su visuomenės sveikatos specialistais“ Vilniuje - dalyvavo 1 bendrojo ugdymo įstaigų specialistė;
- profesinio tobulinimo kursuose „Smurtas prieš vaikus; prevencija ir pagalba“- dalyvavo 2 bendrojo ugdymo įstaigų specialistės, Trakuose;
- pasirengimo pastebėti savižudybės pavojų Safe TALK mokymuose, Švenčionyse- dalyvavo 1 bendrojo ugdymo įstaigų specialistė;
- 2-jų dienų seminare „Viešasis kalbėjimas ir efektyvus komunikavimas“, Švenčionyse - dalyvavo 6 bendrojo ugdymo įstaigų specialistės.

4. INFORMACIJA APIE ĮSTAIGOS TURTAŲ IR JO BŪKLĘ

Biuro ilgalaikis turtas pagal grupes ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė

Ilgalaikis materialusis turtas	Įsigijimo savikaina (Eur)	Nusidėvėjimas (Eur)	Likutinė vertė (Eur)
Transporto priemonės	15002,32	15002,03	0,29
Negyvenamieji pastatai	122599,94	24875,21	97724,73
Baldai	2414,88	2413,82	1,06
Kompiuterinė įranga	7439,14	7437,11	2,03
Kita biuro įranga	5623,51	5447,42	176,09
Nematerialusis turtas	13624,87	12293,82	1331,05
Kitas ilgalaikis turtas	385,20	384,91	0,29
Kompiuterinė įranga pagal panaudos sutartį	5353,04		5353,04
Viso:	172442,90	67854,32	104588,58

5. BIURO PARENGTOS VEIKLOS ATASKAITOS, INFORMACIJA

1. Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo ataskaita už 2019 m. I pusmetį ir už metus (SAM, 6 priedas).
2. Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo planuojami vertinimo kriterijai ir jų reikšmės (SAM, 1 priedas).
3. Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo ataskaita už 2019 m. I pusmetį ir už metus (SAM, 2 priedas).
4. Sveikatos ugdymo ir mokymo 2019 m. I - IV ketvirčių ataskaitos Nr. 41-1-*sveikata* (SMLPC).
5. 2019 m. personalo ataskaita (HI Sveikatos informacijos centras).
6. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Finansų kontrolės 2018 m. būklės ataskaita.
7. VSPC (valstybiniam psichikos sveikatos centrui) pateikta informacija apie vykdytas psichikos sveikatos stiprinimo, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos 2018 m. priemones.
8. ULAC (užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrui) pateikta informacija apie ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės 2018 m. vykdytas priemones.
9. Parengta Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2018 m. veiklos ataskaita.
10. Švenčionių rajono savivaldybės 2015-2020 metų Kūno kultūros ir sporto strategijos priemonių įgyvendinimo (2018 m. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro).

6. BENDRADARBIAVIMAS

Nuo įstaigos veiklos pradžios pasirašyta 42 bendradarbiavimo sutartys su socialiniais partneriais, bendruomenėmis, ugdymo įstaigomis.

Atsižvelgiant į faktą, kad visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos bent iš dalies yra įvairių įstaigų ir organizacijų veiklos dalis, siekiama plėtoti bendradarbiavimą sveikos gyvensenos ugdymo veikloje tiek su rajono savivaldybės teritorijoje, tiek už jos ribų esančiomis įstaigomis. Vykdytą sveikatinimo veiklas rajone bendradarbiaujama su Švenčionių ir Švenčionėlių socialinių paslaugų centrais, visomis rajono bendrojo ugdymo, kultūros įstaigomis, rajono seniūnijomis. Vykdytą tikslines sveikatą stiprinančias programas bendradarbiaujama su Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje esančiomis viešosiomis ir privačiomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis.

7. VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMAS SAVIVALDYBĖJE

2019 m. Biuras vykdė Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamas valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: mokinių visuomenės sveikatos priežiūrą, visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną.

7.1. SVEIKATOS PRIEŽIŪRA ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOKYKLOSE

Sveikatos priežiūrą mokyklose koordinuoja Biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas.

2019 m. Švenčionių rajono savivaldybės bendrojo lavinimo bei rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos priežiūrą vykdė 6 visuomenės sveikatos priežiūros (toliau – vsp) specialistai.

Veiklą vsp specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose, vykdė vadovaudamiesi darbo planais 2019/2020 mokslo metams, suderintais su ugdymo įstaigų vadovais.

Esant poreikiui ir galimybėms, į mokyklas buvo kviečiami lektoriai. Taip pat paskaitas skaitė Biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas, Biuro visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas, Biuro direktorius.

Be pirmosios pagalbos teikimo, konsultacijų ir sveikatos ugdymo renginių, vsp specialistai mokyklose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas, užtikrino Biuro direktoriaus įsakymais patvirtintos privalomos dokumentacijos savalaikį pateikimą.

Vadovaujantis teisės aktais reglamentuojamą mokinių maitinimo tvarką bendrojo ugdymo mokyklose, vsp specialistai vykdė mokinių maitinimo organizavimo priežiūrą. Kartą per savaitę buvo tikrinama, ar maitinimas buvo organizuotas pagal mokyklos steigėjo ar jo įgalioto asmens patvirtintus perspektyvinius valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus. Mokinių maitinimo organizavimo tvarką prižiūrintis specialistas kartą per savaitę pildė „Valgiaraščio ir mokinių maitinimo atitikties“ žurnalą.

Vsp specialistai sistemino ir kaupė informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus. Pasinaudodami Vaikų visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenimis apie vaikų sveikatos būklę, jie teisės aktų nustatyta tvarka teikė šią informaciją mokyklos administracijai, kūno kultūros mokytojams.

Iki rugsėjo 1 dienos mokinių bendrasis sergamumas buvo registruojamas pagal gydytojo išduotą pažymą „Medicinos pažyma dėl neatvykimo į darbą, darbo biržą ar ugdymo instituciją“ (forma Nr. 094/a).

Vsp specialistai taip pat vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą. Gavus tėvų sutikimą, buvo atliekami mokinių higieninės švaros patikrinimai. 2019 m. iš viso patikrinta 5071 mokinių. Specialistai kas ketvirtį Biurui teikė duomenis apie mokinių asmens higienos patikrinimą.

Ataskaitiniais metais vsp specialistės, vykdančios visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas rajono bendrojo ugdymo įstaigose, organizavo 2255 sveikatos ugdymo, mokymo renginius: paskaitas, konsultacijas, pokalbius, praktinius užsiėmimus, akcijas. Šiuose renginiuose dalyvavo 2126 ikimokyklinio amžiaus vaikai, 7753 mokiniai, 632 pedagogai, 75 kiti ugdymo įstaigų darbuotojai, mokinių tėvai.

7.2. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS

Visuomenės sveikatos stiprinimo priemonės Biure vykdė visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas, Biuro direktorius. Vadovaudamasis valstybinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo 2019 m. veiklos prioritetais, Biuras veiklą vykdė įvairiose sveikatos stiprinimo srityse:

Psichikos sveikatos gerinimas. Balandžio mėn. psichologė Eglė Gudelienė pravedė 2 paskaitas – praktinius užsiėmimus tema „Stresas egzaminų metu“ Pabradės „Ryto“ ir „Žeimenos“

gimnazijų abiturientams, susitiko su Švenčionių socialinių paslaugų centro Dienos centro senjorais, kurie išklausė paskaitą „Psichologinė pusiausvyra, kaip jos siekti brandžiam amžiuje”.

Vykdamas savižudybių prevenciją birželio mėn. Biuras organizavo 4 val. safeTalk mokymus „Savižudybių prevencijos įgūdžių lavinimas“. Mokymai, kuriuose dalyvavo įvairių savivaldybės institucijų atstovai, vyko savivaldybės posėdžių salėje. Apmokytas 31 asmuo.

Balandžio mėn. Švenčionėlių socialinių paslaugų centre ir Švenčionių rajono ligoninėje vyko seminarai „Profesinis-emocinis perdegimas: kaip atpažinti ir išvengti“, kuriuos vedė psichologas, psichoterapeutas Andrius Kaluginas.

Lapkričio-gruodžio mėn. Pabradės „Žeimenos“ gimnazijos pedagogai dalyvavo Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos užsiėmimuose. Ši Biuro veikla, kurią vykdė VšĮ „Domus solis“, rajone buvo vykdoma pirmą kartą.

Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams mokymai buvo vykdomi jungtinėje grupėje, kurią sudarė Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariato pareigūnai ir VšĮ Švenčionių pirminio sveikatos priežiūros centro specialistai. Šiuos mokymus rajono įmonių darbuotojams Biuras vykdė taip pat pirmą kartą. Šią paslaugą 2019 m. teikė UAB „Verslo aljansas“ lektoriai.

Neinfekcinių ligų profilaktika. Kovo mėn. Pabradės „Ryto“, „Žeimenos“ gimnazijų, Švenčionių ir Švenčionėlių progimnazijų mokiniams optometrė – iridologė Jūratė Aleškevičiūtė pravedė užsiėmimus „Aiškus matymas”.

Minint Pasaulinę sveikatos dieną Biuro specialistės Švenčionių rajono savivaldybės specialistams, Švenčionių socialinių paslaugų centro senelių ir neįgaliųjų namų gyventojams vykdė akciją „Žinok savo skaičius”. Balandžio mėn. Šeimos diena paminėti Biure, Pabradės kultūros centre, Švenčionėlių seniūnijoje vyko tapybos ant vandens užsiėmimai. Birželio, gruodžio mėn. Biure vyko du „Nėščiąjų mokyklėlės“ užsiėmimai, kuriuos vedė natūralaus maitinimo specialistė N. Bartkevičienė.

Pasaulinei cukrinio diabeto dienai paminėti, Biure, bendradarbiaujant su VšĮ Švenčionių pirminės sveikatos priežiūros centru, 2 dienas vyko akcija „Pasitikrink gliukozės kiekį kraujyje“, kurią užbaigė paskaita „Cukrinis diabetas ir šeima“. Paskaitą skaitė gydytoja endokrinologė Ona Jurkauskienė, slaugytoja diabetologė Juzefa Uleckienė., Lietuvos diabeto asociacijos prezidentė – Vida Augustinienė.

Rugsėjo mėn. Biuras dalyvavo „Rudens kermošiaus“ šventėje. Įstaigos palapinėje apsilankę asmenys, devėdami atsvorį imituojančią liemenę, turėjo galimybę pajusti kaip jaučiasi atsvorį turintys asmenys, taip pat atlikti kūno masės analizę, susipažinti, kaip dirbti su mokomuoju defibriliatoriumi.

Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programos užsiėmimai rajone (Švenčionėliuose, Pabradėje, Švenčionyse) vyko gegužės, lapkričio mėn. Šioje programoje 2019 m. pradėjo dalyvauti 18 asmenų. Sausio mėn. Švenčionių, Švenčionėlių socialinių paslaugų centrų neįgaliųjų ir senjorų dienos centruose, Pašaminės bendruomenėje, Bendruomeniniuose šeimos namuose, Švenčionių rajono savivaldybėje vyko akcijos „Žinok savo skaičius”. Atlikus kūno masės analizę, Biure specialistės klientams teikė individualias konsultacijas. Šia paslauga ataskaitiniais metais pasinaudojo 41 asmuo.

Rugsėjo mėn. rajono bendrojo ugdymo įstaigose vyko „Kuprinių svėrimo” akcija.

2019 m. neinfekcinių ligų profilaktikos tema skirtuose renginiuose dalyvavo 1496 asmenys. Šia tema ataskaitiniais metais publikuoti 27 straipsniai, išplatinta 1576 vnt. atmintinių „Pagalba sau”, „Psichikos sveikatos pagalbos tiekėjai”, „Kad mokyklinė kuprinė būtų vaiko draugu”.

Užkrečiamų ligų prevencija ir asmens higiena. Sausio-kovo mėn. Biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė Švenčionių pradinėje, Švenčionėlių progimnazijoje, Švenčionėlių vaikų dienos centre pravedė pamokas-praktinius užsiėmimus: „Mikroorganizmai. Gripas. Higiena.”, „Ką reikia žinoti apie dantukus”. Spalio mėn. Pabradės slaugos namų

gyventojams buvo pravesta pamoka-praktinis užsiėmimas mikroorganizmų atsparumo antimikrobinėms medžiagoms bei asmens higienos temomis. Taip pat visų rajono bendrojo ugdymo įstaigų 1-ų klasių mokiniai dalyvavo pamokose-praktiniuose užsiėmimuose apie dantų priežiūrą ir burnos higieną. Lapkričio mėn. Pabradės „Ryto“ gimnazijoje vyko konkursas „Higienos ABC“, kuriame dalyvavo rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų ugdytiniai.

2019 m. Biuras vykdė Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis finansuojamą projektą „Pedikuliozės ir niežų profilaktikos programa Švenčionių rajone 2019 m.“ Jo metu dezinfekcijos ir dezinsekcijos paslauga suteikta 5 gyvenamosiose aplinkose, kuriose gyvena 30 asmenų, Švenčionėlių, Švenčionėlių, Pabradės, Magūnų seniūnijose. Vykiant pedikuliozės prevenciją, šių seniūnijų socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, aprūpinti pedikuliocitais.

Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir asmens higienos temoms skirtuose renginiuose 2019 m. dalyvavo 214 asmenų, publikuoti 22 straipsniai, parengta ir išplatinta 50 vnt. atmintinių „Pagrindinė informacija apie tymus“, 250 vnt. plakatų su lipdukais „Gražios šypsenos pažadas“, 100 vnt. atmintinių „Tuberkuliozė“.

Sveikos mitybos propagavimas. Gydamosios mitybos specialistė Ingrida Kuprevičiūtė susitiko su visų rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų ugdytinių tėvais, kuriems pravedė 4 paskaitas tema „Vaikų sveikatai palanki mityba“. Pabradės „Žeimenos“ gimnazijos moksleivių tėvai išklaušė šios specialistės paskaitą tema „Dažniausiai vaikams kylančios sveikatos problemos dėl šių dienų mitybos“. I. Kuprevičiūtė kartu su Pabradės, Švenčionėlių gimnazijų, Švenčionėlių, Švenčionių progimnazijų, Adutiškio pradinės mokyklos mokiniais gamino sveikus užkandžius, bendravo sveikos mitybos klausimais. Mokiniais pravesta 10 užsiėmimų.

2019 m. rajono gyventojai turėjo galimybę pagerinti sveikatai palankių maisto patiekalų gamybos įgūdžius. Biure patalpose, Strūnaičio seniūnijoje, Pabradės kultūros centre 3 praktinius užsiėmimus ir 3 d. stovyklą Kaltanėnų UTC pravedė MB „Gero skonio studijos“ specialistės.

Biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė Švenčionių profesinio rengimo centre vykdė viktoriną „Sveika mityba“, Pabradės slaugos namų gyventojams pravedė pamoką-diskusiją „Sveikatai palankus maistas“, Švenčionėlių Mindaugo gimnazijos tėvų susirinkimo metu skaitė pranešimą „Sveika gyvensena – mityba ir fizinis aktyvumas“.

Sveikos mitybos temai skirtuose renginiuose 2019 m. dalyvavo 502 asmenys, publikuoti 7 straipsniai, 2 standai.

Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija. Gegužės 31 d. Pasaulinei dienai be tabako paminėti, Biuras kartu su savivaldybės Narkotikų kontrolės komisija organizavo kasmetinę akciją „Obuolys vietoj cigaretės“, kurioje dalyvavo apie 400 asmenų. Šia tema publikuoti 4 straipsniai, parengti 3 standai, parengta ir išplatinta 800 vnt. lankstinukų.

Nuo liepos 1 d. rajone pradėta teikti nemokama priklausomybių konsultanto paslauga. Šią paslaugą teikė Jūratė Tomašauskienė. Per antrą pusmetį 53 rajono gyventojams buvo suteikta 139 konsultacijos.

Sužalojimų ir traumų prevencija. Kaltanėnų seniūnijoje vyko pirmos pagalbos praktiniai užsiėmimai. Gegužės-birželio mėn. Biuras prisidėjo prie Lietuvos vaikų ir jaunimo centro iniciatyvos „Vandeny būk atsargus - tu ne žuvis, o tik žmogus“. Visose rajono mokyklose vyko pamokos šia tema. Rugsjūčio mėn. Biuro specialistės Švenčionėlių ir Bėlio ežero paplūdimiuose poilsiautojams priminė pirmos pagalbos pagrindinius principus, saugaus poilsio taisykles. Spalio-gruodžio mėn. Biuro vykdomos akcijos „Būk matomas tamsoje“ metu rajono gyventojams išdalinta 800 vnt. atšvaitų.

Sužalojimų ir traumų prevencijos temoms skirtuose renginiuose 2019 m. dalyvavo 883 asmenys, šia tema publikuoti 3 straipsniai, 1 standas, išplatinta 90 vnt. atmintinių.

Mokinių lytinis ugdymas. 2019 m. lytiškumo ugdymo temomis įvyko 8 užsiėmimai Švenčionėlių, Švenčionių progimnazijose, Pabradės „Ryto“ ir „Žeimenos“ gimnazijose. Juos vedė

akušerė Ramunė Švilpienė ir visuomenės sveikatos specialistas, lektorius Julius Mažonas. Pasaulinei AIDS dienai paminėti praversti 2 protmūšiai „AIDS: geriau žinoti“ Pabradės „Ryto“ ir „Žeimenos“ gimnazijose. Protmūšių dalyviai buvo apdovanoti šiai dienai skirtomis atminimo dovanomis.

Renginiuose, skirtuose mokinių lytiniam ugdymui, 2019 m. dalyvavo 194 mokiniai.

Fizinio aktyvumo skatinimo užsiėmimai. Sausio-vasario mėn. Švenčionėliuose ir Švenčionyse. Birželio, rugsėjo, spalio, lapkričio mėnesiais Švenčionėliuose ir Pašaminės kaime vyko Šiaurietiškojo ėjimo užsiėmimai senjorams Švenčionių ir Švenčionėlių socialinių paslaugų centrų dienos centrą lankantiems senjorams, Švenčionėlių Mindaugo gimnazijos mokiniams, linksmos mankštelės ikimokyklinio amžiaus vaikams.

Biuras dalyvavo Europos judumo savaitės renginiuose, kurių metu Laimontas Rakauskas pradinukams pravedė linksmas ir įdomias fizinio aktyvumo pamokas su TRIKKE paspirtukais. Šios pamokos vyko Pabradės „Ryto“, „Žeimenos“ gimnazijose, Švenčionių pradinėje mokykloje, Švenčionėlių progimnazijoje, Adučiškio pagrindinėje mokykloje. Alanas Džaranovas pravedė linksmas mankštas 3-juose rajono darželiuose, Švenčionėlių Mindaugo gimnazijoje, Švenčionių, Pabradės miesto gyventojams. Švenčionėliuose, Švenčionyse vyko 87 Laikysenos koregavimo ir kraujotakos gerinimo mankštų užsiėmimai, kuriuos vedė kineziterapeutė Ligita Kindurienė.

Fizinio aktyvumo skatinimo renginiuose 2019 m. dalyvavo 2207 asmenys. Šia tema publikuoti 3 straipsniai, 1 stendas.

Iš viso per 2019 m. Biuras organizavo 404 sveikatos ugdymo, mokymo renginius: paskaitas, konsultacijas, praktinius užsiėmimus, konkursus, viktorinas, akcijas, seminarus, kuriuose dalyvavo 5907 rajono gyventojai, iš kurių 110–kaimo gyventojai. Biuro renginiuose ataskaitiniais metais dalyvavo 148 ikimokyklinio amžiaus vaikai, 1474 mokyklinio amžiaus vaikai, 64 senjorai, 149 pedagogai, 70 socialiniai darbuotojai, 110 valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų, 3903 kitų tikslinių grupių asmenų. Publikuota 80 straipsniai, paruošta ir išplatinta 7 pavadinimų/2502 vnt. atmintinių.

7.3. VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stebėseną 2019 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, taip pat pagrindiniu visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje dokumentu – Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programa (toliau – LSP). Remiantis LSP buvo parengta Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2018 metų ataskaita.

Biuras dalyvavo Sveikatos mokymų ir ligų prevencijos centrui vykdant Lietuvos suaugusių gyventojų faktinės mitybos, mitybos ir fizinio aktyvumo įpročių tyrimą. Biuro specialistai vykdė mūsų savivaldybės gyventojų anketavimą. Apklausos vyko 2019 m. spalio – lapkričio mėnesiais. Apklausti visi tyrimo vykdytojo planuoti 24 mūsų rajono gyventojų.

Vykdant visuomenės sveikatos stebėseną 2019 m. buvo siekiama gauti išsamią informaciją apie Švenčionių rajono bendruomenės sveikatos būklę, veiksnius, darančius įtaką visuomenės sveikatai, kitus visuomenės sveikatos rodiklius, į kuriuos atsižvelgiant planuojamos ir įgyvendinamos būsimos visuomenės sveikatos stiprinimo priemonės.

8. REGIONINĖS PLĖTROS PROJEKTO „SVEIKOS GYVENSENOS SKATINIMAS ŠVENČIONIŲ RAJONE“ (KODAS 08.4.2-ESFA-R-630-01-0005) 2019 M. PRIEMONIŲ VYKDYMAS

Ataskaitiniais metais Biuras tapo Švenčionių rajono savivaldybės administracijos vykdomo Regioninės plėtros projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Švenčionių rajone“ (toliau – Projekto) veiklų vykdymo partneriu.

2019 m. metais Biuras įvykdė šias priemones:

1. Pirmos pagalbos praktinis mokymas Sarių seniūnijoje.
2. Mankštos vandenyje vyresnio amžiaus asmenims (6 grupės, viso 60 užsiėmimų).
3. Užsiėmimai-mankštos vandenyje moksleiviams (2 grupės, 14 užsiėmimų).
4. Laikysenos koregavimo ir kraujotakos gerinimo mankštos vyko Švenčionyse, Švenčionėliuose ir Pabradėje (3 grupės, 72 užsiėmimai).
5. Švenčionių, Švenčionėlių progimnazijų, Švenčionėlių Mindaugo gimnazijų, Švenčionių profesinio rengimo centro moksleiviams praversti 7 sveikos mitybos seminarai „Sveikatai palankus maistas“.

9. MAITINIMO ORGANIZAVIMO KOORDINAVIMAS RAJONO

IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE

Nuo 2018 m. liepos 5 d. Biure dirba sveikatos priežiūros specialistas maitinimo organizavimui. Pagrindinis specialisto darbo tikslas - maitinimo organizavimo koordinavimas visose rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Specialistas elektroninės programos „Dietinis maitinimas“ pagalba rengia patiekalų kalkuliacines, technologines, kaloringumo korteles, taip pat perspektyvinius ir dienos valgiaraščius. Esant poreikiui rengia valgiaraščius su pritaikytu maitinimu. Valgiaraščių sudarymo ir nurašymo statistiniai duomenys 2019 m. pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Sudarytų valgiaraščių skaičius su pritaikytu maitinimu vnt.	Perspektyviniai valgiaraščiai vnt.	Sudarytų valgiaraščių skaičius vnt.	Nurašytų valgiaraščių skaičius vnt.
1.	Švenčionių lopšelis darželis „Gandriukas” Sodų g. 30	-	1(15d)	254	254
2.	Švenčionių lopšelis darželis „Gandriukas” Taikos g. 4	1	1 (15)	254	254
3.	Švenčionėlių lopšelis darželis „Vyturėlis ”	2	-	172	172
4.	Pabradės lopšelis darželis „Varpelis”	1	1 (15 d.)	254	254
5.	Iš viso	4	3 (15 d.)	934	934

10. PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO PASLAUGOS

Nuo 2011 m. Biuras vykdo licencijuotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklą – rajono gyventojams teikia privalomojo sveikatos mokymo paslaugas.

2019 m. vykdant privalomuosius sveikatos mokymus, apmokyti 692 asmenys. Iš jų;

1. Privalomasis higienos įgūdžių mokymas - 423 asmenys;
2. Privalomasis pirmos pagalbos mokymas – 238 asmenys;
3. Privalomasis mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai - 31 asmuo.

2019 m. vykdant licencijuotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklą, į savivaldybės biudžetą uždirbta 7141,90 eurai.

Ataskaitinių metų liepos mėn. įvyko Biuro vykdomos licencijuotos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos patikrinimas, kurį vykdė Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamento specialistai. Patikrinimo metu pastabų negauta.

11. PROBLEMOS, SU KURIOMIS SUSIDURIAMA BIURO VEIKLOJE

2019 m. specialioji tikslinė dotacija Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms savivaldybėse vykdyti sudarė galimybę užtikrinti tinkamą įstaigos struktūrą, leidžiančią Biuro specialistams dirbti efektyviau. Siekiant šio tikslo yra didžiulis poreikis įstaigos struktūrą papildyti administratoriaus ir vairuotojo-specialisto ūkio dalies reikalams pareigybėmis. Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistui esant vaiko priežiūros atostogose, visus ataskaitinius metus Biure vietoj 3 dirbo 2 specialistai. Taip pat atsižvelgiant į faktą, kad Biuras be valstybės deleguotų savivaldybėms funkcijų, vykdo privalomuosius Regioninės plėtros projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Švenčionių rajone“ (kodas 08.4.2-ESFA-R-630-01-0005) veiklas, labai išaugo specialistų darbo apimtys, jiems teko vykdyti daug papildomų darbų.

12. VEIKLOS TOBULINIMO PERSPEKTYVOS

Siekiant efektyvesnių Biuro veiklos rezultatų ir tarpsektorinio bendradarbiavimo, planuojama:

- planuojama plėtoti suaugusiųjų sveikatos ugdymą rajono įstaigose, seniūnijose ir bendruomenėse;
  - stiprinti bei plėtoti socialinių partnerių tinklą.
-